

NEA HUND

NR. 3

DESEMBER

1989

Ann Iren Birkeland og Harald Olsen
presenterer pyreneer på s.20

Lederen hatt ordet

Nå har vi kommet frem til det siste nr. av Nea hund i år. Av forskjellige grunner er det bare tre nr. i år, men til gjengjeld tre bra nummer. Komiteene har gjort et skikkelig godt arbeid i år også. Og aktivitetene skulle være variert, så alle burde finne noe av interesse.

Medlemsmøtene har sviktet. Dette p.g.a. dårlig oppmøte året før. Håper på godt oppmøte på årsmøtet 19. januar, da får vi kanskje mer lyst til å engasjere foredragsholdere til medlemsmøtene.

Noe medlemmene er flinke til, er å hjelpe til. De som har hatt muligheten til det, har støttet opp både som loddselgere, og som hjelp ved arrangement. Dette er

flott, da vi trenger de inntektene vi kan få. Dette er vi avhengig av neste år også, da endel reklame og sponsorinntekter faller bort.

Håper alle fortsatt står på.

Takker alle sammen for godt samarbeid, og ønsker alle en riktig GOD JUL OG GODT NYTTÅR.

Ingfrid

SELBU TREKK- OG BRUKSHUNDKLUBB

Leder Ingfrid Viken
Sekretær Anne-Marie Bårdsgård
Kasserer Berit Minde Olstad

Brukshundkomite Gunda Olden
Anne Kristine Evjen
Peder Myran
Stig Meier Berg

Trekhundgruppa Ola Kjosnes
Gunnar Helge Guldseth
Leif Idar Græsli
Geir Johnsen
Ola E. Guldseth

Utstillingskomite Suzette Aalstedt
Svein Erik Bjørnevald
Åge Røvdal
Kaja Lysholm

Stottekomite Jorunn Sand
Ingunn Kjeldstad Græsli
Randi Dahle
Jorunn Bårdsgård

Valgkomite Arne Nypan
Eilif Uthus
Unni Moslet

Revisorer Bjørn Wagnild
Ivar S. Hanem

Materialforvalter Gunda Olden

Medlemskontingent pr.

kalenderår:

Familie: kr. 100.-

Hovedmedlem kr. 75.-

Ungdomsmedlem kr. 40.-

Støttemedlem kr. 40.-

Postgirokonto 2 09 45 55

Bankgirokonto 4285 07 90214

NEA HUND

Organ for Selbu
Trek- og Brukshundklubb.
Utkommer 4 ganger pr. år.

Abonnement oppnås ved å
tegne støttemedlemsskap i
STBK.

Redaktører
Gunda Olden
Else May Engen
Dagfrid Uthus

INNHOOLD

- S. 2. Lederen
- S. 4. En velpleiet hund
- S. 7. Dyrlegen inform.
- S. 8. Dyrlegen inform.
- S. 9. Harvhund NM i Selbu
- S. 12. Dressur med el. Halsbånd
- S. 13. Haleknekk hos hund/
Våpen og hund over grensen
- S. 14. Irsksetteren til nomekjøring.
- S. 16. Aktiviteter STBK
- S. 20. Pyreneerhund
- S. 24. Hundedoping
- S. 26. Dette er doping
- S. 28. INFO

Hjørnetann med belegg av tannsten. Tilgrensede betent tannkjøtt.

Hundetenner puskes etter rensing, derved får man en glatt overflate slik at tannsten ikke så lett setter seg fast.

En velpleiet hund

Hunde-Journalen, Danmark aug-87:

Aholde sin hund sunn og velpleid krever en innsats på flere felter — kost, pelspleie, mosjon o.s.v., men tennene krever også oppmerksomhet og pleie for å være sunne og friske livet igjennom.

Sykdommer i tenner og munnhule er en plage for mange dyr og for deres eiere. Mange er ikke klar over at de fleste tann- og munnsykdommer forholdsvis lett lar seg forebygge eller begrenses og at de stort sett kan behandles, som de samme sykdommer hos mennesker blir behandlet.

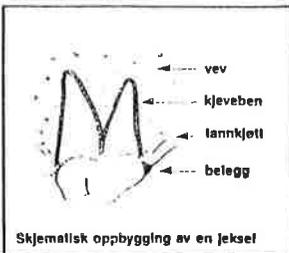
Hvordan oppdager man at hunden har problemer med tennene? La hundens munn være lukket, og trekk forsiktig leppene oppover og tilbake. På denne måten kan man se alle tennenes yttersider. Disse bør være rene og blanke, tannkjøttet skal være fast og stramt rundt tennene, og hunden skal ikke ha dårlig ånde.

Tannkjøttbetennelse

Betent tannkjøtt er hovent, bløtt og løst i kanten og det blir lett når man tar på det. På mange hunder kan man på tennene langs det betente tannkjøttet se en kant av bløtt eller hardt belegg. I belegget er det et mylder av bakterier, som hele tiden danner syre og avfallsprodukter, som angriper vevet. Senere avleires eventuelt kalkholdige salter fra det mer eller mindre kalkholdige spyttet og det dannes tannsten.

Tannstenen kan være av forskjellige fargenyanser, fra hvitaktig mot gul, brun eller sort. Tannstenen går ofte ned under tannkjøttet, både på siden mot kinnet, og mot tungen og ganen. Den er derfor vanskelig å fjerne.

Behandlingen av tannkjøttbetennelse består av å fjerne bløte og harde belegg

Skjematisk oppbygging av en jeksel

ved grundig rensing, med håndinstrumenter eller en kombinasjon av håndinstrumenter og ultralydrensing. Ytterlig behandling er ikke nødvendig hvis tannkjøtt og tenner holdes rene.

Paradentose

Paradentose kalles også for «de løse tenners sykdom». Hvis tannkjøttet gjennom lengre tid blir utsatt for bakterier, vil fibrene som binder tennene fast i kjevknokkelen, bli oppløst og tannsten og belegg vil gå ned langs tannens rot, og stadig oppløse flere fibre. Samtidig vil det omgivende kjevbeinet nedbrytes. Dette resulterer i at tennene løsner og faller ut.

Paradentosen gir hunden en meget dårlig ånde, og det kan være vanskelig for hunden å tygge. I alvorlige tilfeller kan det utvikles munnsopp, som kan være ganske smertefull.

Behandlingen av paradentose er i tillegg til omhyggelig tannrensing, at man fjerner sterkt angrepene tenner og opererer bort så mye av tannkjøttkanten at det blir rimelige hygieniske forhold.

Det er viktig at tennene holdes rene og at de blir regelmessig renset, da tenner som har vært angrepet av paradentose lett får nytt belegg, som fører til nye angrep.

Huller i tennene

Huller i tennene skyldes også bakterier i belegget. Sukker blir omdannet til syre når det kommer inn i munnen, og denne syren kan oppløse kalken i tennene slik at det dannes hull. Små hull kan repareres nøyaktig som hos mennesker. Det ødelagte bores vekk og det blir fylt med sølv. Er hullet veldig stort, kan det være nødvendig å fjerne tannen.

Hvis en hund har tannpine eller en voldsom tannkjøttbetennelse, vil den ofte være våt rundt munnen, fordi den sikler mye. Noen hunder gnir snuten mot gulv eller tepper, som om de klar på snuten. Kanskje vil den ikke spise, eller den vil forsøke å tygge maten på den friske siden. Betennelse fra et hull eller en paradentose kan med tiden utvikle seg til en tannbyll. Tannkjøttet blir varmt og hovent og gir sterke smerter. Ved denne tilstanden må den ødelagte tannen fjernes og det må eventuelt kombineres med en penicillin-kur.

Tannskifte

Det er viktig å følge med på valpens tannfelling. Hvis en melketann blir sittende så lenge at den forhindrer den kommende tann i å vokse frem, vil valpen kunne få en helt gal tannstilling. Dette er ergerlig fordi det lett kan forebygges ved å fjerne melketannen i tide.

Knekte tenner

Det kan skje at hunden knekker en tann, f.eks. ved lek, ved å bite i metalenke eller ved en ulykke. Dette behøver ikke nødvendigvis å plage hunden. En hund kan ha opp til flere knekte tenner gjennom et langt liv, uten å få smerter. I beste fall vil det dannes et lag av tannbein på bruddflaten, som en beskyttelse for nerven. Men blir det infeksjon i den åpne nerven, kan det oppstå en akutt betennelse eller tannen kan dø hen og bli mørk. En del av disse mørke tennene kan senere utvikle en tannbyll. Vi har gode erfaringer med tannskader.

Dersom hunden har lett for å få tannsten bør man regelmessig pusse dens tenner.

Kontroller at valpen faller melketennene. Her sees to hjørnetenner: den blivende og melketannen. (Valp ca 6 mndr.)

Flotte, sunne tenner.

«God tannhygiene hører med i begrepet en velpleiet hund», sier den danske barnetannlege Zhelma Sally Høyer i sin artikkel. Hun har siden 1975 også arbeidet som tannlege for hunder og katter...

dersom vi, helst i løpet av de første dagene eller innen få uker etter at skaden er oppstått, får hunden til behandling. Vi fjerner da nerven eller en del av den, legger et calciumpreparat i tannen og lukker den igjen med en fylling.

Forebyggelse

Det er meget stor forskjell på de enkelte hunderasers motstandskraft overfor

tann- og tannkjøtt sykdommer. Hunder av samme rase kan selvfølgelig også med samme kost og pleie, ha forskjellig motstandskraft. Hvis man har en fornuftig kostplan, og unngår seig/klebrig og søt kost, og gir hunden før som krever tygging, vil mange hunder kunne bevare tennene sunne.

Hvis det dannes belegg på tennene, bør de renses regelmessig. Når tennene

er rene, kan man børste dem med en myk børste. Det er nok med vann på børsten for å forhindre at nye belegg fester seg.

Rene tenner utvikler ikke tannkjøttbetennelse eller paradentose, hverken hos dyr eller hos mennesker. En regelmessig kontroll av munnen er en naturlig del av hundens pleie. En velpleid hund har også velpleide tenner.

MOSLET VERKSTED A/S

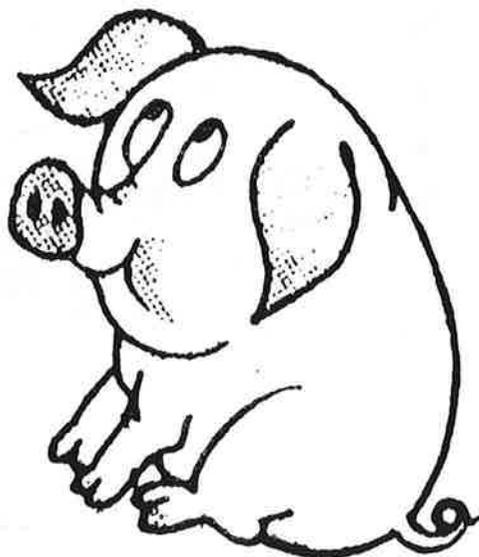
7597 Hyttbakken, tlf. 818205

Bil og traktorverksted.

Bosch servisesenter, Salg av **STIHL** motorsager.

Montering og salg av Blaupunkt radio/kass.

Trånslepåsat bilhengere og bilberging.

Foruten de velkjente

TRØNDER HYTTER

leverer vi også:

TRELAST EJGROS - DETALJ

TRYKKIMPREGNERT TRELAST

"TRØNDERBRAKKER" FOR INDUSTRI OG ANLEGG

DRIFTSBYGNINGER FOR LANDBRUKET, REDSKAPSHUS
OG GARASJER

Kjeldstad Sagbruk & Hovleri A/S

7580 SELBØ. Tlf. (07) 819801

819900

Kjøpsloven og salg av dyr

I TV-serien «Hund på ramme alvor» har forskjellige typer kjøpskontrakter blitt belyst. Vi vil gjøre oppmerksom på enkelte punkter når du skal selge/kjøpe et dyr:

Ved omsetning av dyr gjelder også Kjøpsloven. Gjennom denne loven er kjøperen beskyttet. Dersom det betales full pris for en vare, skal den også ha normal kvalitet. Har et produkt mangler i salgøyeblikket, plikter selger å gjøre oppmerksom på dette slik at prisen kan fastsettes deretter.

Dreier det seg om «vesentlige og skjulte feil», har kjøperen krav på å omstøte handelen. Det vil si levere tilbake varen for å få tilbake pengene. Kjøperen kan også velge å beholde varen, men selgeren må da returnere større eller mindre deler av salgssummen.

For dyrs vedkommende innbefatter «skjulte mangler» skavanker som ikke kan oppdages i kjøpsøyeblikket. For en hanvalp på 7 uker som enda ikke har testiklene på vanlig plass i pungen, er dette normalt ved valpesalg. Men har bare en eller ingen testikler falt ned i pungen når hunden er 6–8 måneder gammel, anses dette som en skjult og vesentlig mangel. Selgeren kan med andre ord ikke vise til at det er umulig å gi garantier for den slags og dermed mene at han heller ikke kan bebrejdes. I henhold til kjøpsloven kan selgeren ikke ta slike reservasjoner. Dersom du kjøper en avlshund som ikke kan brukes til dette, kan kjøperen i prinsippet forlange handelen omgjort. Har familien kjøpt hunden som et selskapsdyr til hygge og nytte, er det ved testikkelmangel vanlig at selgeren returnerer halve kjøpesummen.

Et annet eksempel på «skjulte og vesentlige mangler» er lidelsen «hofteledds dysplasi» (HD). Dette er en arvelig utviklingsdefekt der lårhodet og hofteskålen utvikles feil. HD kan arte seg i alle grader fra knapt nok synbart på et røntgenbilde til et hofteledd der lårhode og hofteskålen i det hele tatt ikke er i kontakt med hverandre. Det snakkes derfor

om svak, middels og sterk grad av HD. I alvorlige tilfeller kan lidelsen oppdages når hunden er 4–7 måneder gammel, men i de fleste tilfellene oppdages defekten først når hunden er 1 til 2 år gammel. Det dreier seg om en skjult mangel der salget i prinsippet kan omstøtes selv om defekten først oppstår flere år etter at kjøpet er inngått.

Under forutsetning av at hunden kan leve med sine problemer, bør, ved middels grad av HD, størstedelen av salgssummen returneres. Ved sterk grad av HD hvor hunden må avlives som følge av defekten, har kjøperen krav på å få returnert hele kjøpssummen. Ikke sjelden hører vi om tilfeller der eieren blir tilbudt en såkalt «erstatningsvalp». Blir kjøper og selger enige om dette, er saken grei. Men ønsker kjøper ikke lenger hund fra denne selgeren, har selgeren ikke noe annet å gjøre enn å levere tilbake kjøpssummen.

Torbjørn

Dyrlegen informerer:

Minutter mellom liv og død

Maveutvidelse og mavedreining

Har du mistanke om at din hund er i ferd med å ese ut i buken, oppsøk dyrlege umiddelbart! — Skriver Geir Erk i Groruddalen Dyreklinikk A/S.

Dette er en akutt tilstand som oftest rammer aktive hunder av større raser. Sykdomsbildet kan utvikle seg svært raskt, ofte i løpet av noen minutter. Hunden blir urolig, og buken begynner å ese. Bakteriegjæring i mavesekken produserer store mengder gass som blander seg med væske og fører til en sydende suppe. Mavesekken blåses opp som en ballong.

Normalt skal gass i maven unnslippe ved raping, men ved denne situasjonen settes mavesekkens muskelkraft ut av funksjon. Ved mave-utvidelse er mavesekkens vegger lammet og strukket så mye at den ikke klarer å trekke seg sammen.

Ved mave-dreining vippes mavesekken rundt slik at både inngang fra spiserør og utløp til tarm avsnøres. Det er da ingen mulighet for at det stadig esende innhold kan unnslippe.

Hunden får voldsomme buksmerter. Buken er spent som en tromme. Den oppblaste mavesekken presser

sammen blodkar i buken slik at det oppstår hjerte- og sirkulasjonssvikt. Bukomfanget er nå kraftig forøket. Mavesekken presser mellomgolvet så hardt fremover at hunden etterhvert får åndenød. I milde tilfeller er buken «bare» spent som en tromme. Ved alvorligere anfall kan man nesten se at buken vokser og hunden dør i løpet av en halvtimes tid hvis den ikke får behandling.

Behandlingen skjer ved å fjerne maveinnholdet og tilføre væske direkte i blodet for å opprettholde blodtrykket. Dersom det er en mave-utvidelse fører dyrlegen en gummisonde ned i mavesekken og pumper ut innholdet. Ved mavedreining er inngangen til mavesekken stengt, og hunden må opereres umiddelbart. Gjennom et snitt i siden trekkes mavesekken frem, åpnes og blir sydd fast til huden. Som

Ved mavedreining utspiles buken voldsomt. Mavesekken kan bli like stor som en badeball.

regel er hunden så alment påkjent at man må vente noen dager med å legge mavesekken tilbake på normal plass.

Hva er årsaken(e)?

Lidelsen er en «moderne» sykdom som ikke forekom før i tiden. Dette leder oppmerksomheten mot førsammensetting og fôringsvaner. Det er ikke påvist sammenheng mellom førkonsistens (oppbløtt tørrfôr/hoksemat, hjemmelaget mat) og tendens til sykdommen. Vi anbefaler imidlertid at tørrfôr gis oppbløtt. Nyere forskningsresultater viser at overføring i valpetiden kan tøyne mavesekkens oppheng, hvilket er en forutsetning for at mavesekken senere skål kunne dreies. Et riktig sammensatt valpefôr bør brukes.

Også hos voksne hunder ledes oppmerksomheten mot kalkinnholdet i fôret. Dersom dette er for høyt, vil det påvirke stoffskiftet i mavesekken på en slik måte at denne lettere blir utspilt. Dessverre er det en rekke fôr på markedet som inneholder for mye kalk. Situasjonen forverres ved tilførsel av beinmel og tran. Unngå å mosjonere hunden en time før og etter fôring.

Vær bevisst med hensyn til kvalitet av fôret du bruker. Dagens diett er i morgen din hund!

harehund-NM i selbu

Det ble finskstøveren Taika med eierne Ulla og Kåre Solli, Steinsholt som erobret kongepokalen og det norske mesterskapet på helgas prøve. Men det var jevnt. Bare 7 egenskapspoeng skilte til prøvens nest beste hund, Terra, eier Martin Wik fra Skjeberg.

Selbus eneste deltager, Fjellbakkens Kora og Sverre Flønes, jagde til 1. premie lørdag. På søndagens prøve startet det også bra, men da haren gikk ned på vei ble det tap etter en times los, og det tåles ikke i så skarpt et selskap.

Schwitzerstøveren Boschen, eier Sissel Dragsten fra Bosberg, gikk til topps på fredagens ordinærprøve. Terje Flønes finske støver Tina jagde til 3 AK og ble nummer 6.

Prøvene fortalte at det var jevnt over bra med hare på alle terreng. En sjenerende vind gjorde det vanskelig for dommerne. Losen må høres om den skal godkjennes.

Arrangementet ble godt avviklet, og noe annet var heller ikke ventet. Et stort fyldig premiebord som det aldri før har vært sett maken til på noen harehundprøver, satte en verdig avslutning på det hele.

Årets NM-vinner, Kåre Solli, med sin finske støver Taika.

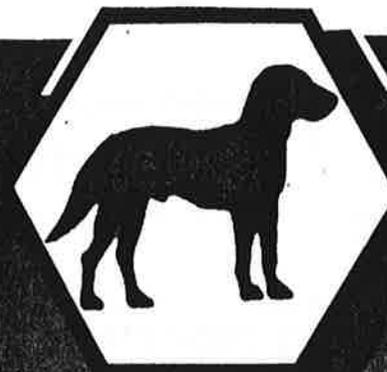

NM for støvere

	Lørdag	Søndag	Egen- sk.p.	
1. Finsk støver Raika Ulla og Kåre Solli, Steinsholt	1.pr.	1.pr.	385 p.	1 EK
2. Finsk støver Terra Martin Wik, Skjeberg	1. pr.	1. pr.	378 p.	1 EK
3. Finsk støver Heika Ragnvald Reistad, Prestfos	1. pr.	3. pr.	330 p.	2 EK
4. Finsk støver Klinga Tryge Fagersand, Vestmarka	3. pr.	1. pr.	328 p.	2 EK
5. Finsk støver Raya Hans Ivar Bjornes, Arendal	2. pr.	2. pr.	327 p.	2 EK
6. Finsk støver Piia Per Svenningsen, Siggerud	1. pr.	3. pr.	323 p.	2 EK
7. Schwizerstøver Zenta Egil Tvedt, Hernes	3. pr.	2. pr.	291 p.	3 EK

Resultater fra ordinærprøven - fredag

1 AK	Schweizerstøver Boscher Sissel Dragsten, Bosberg (prøvens vinner)
1 AK	Hamiltonstøver Tyra Ivar Dragåshaug, Singsås
2 AK	Hamiltonstøver Storen Leif Uthus Heradsbygd
2 AK	Dunker Donna, Terje Otto Gunnarsrud, Birkeland
3 AK	Schweizerstøver Freia Odd Bonslett Flornes
3 AK	Finsk støver, Tina, Terje Flønes Selbu

MOT INVOLLSORM

Banminth® Vet

PASTA 2,2% (pyrantel pamoat)

For effektiv behandling mot spolorm og hakeorm (nematoder) hos både hvalper og voksne hunder. Pastaformen gjør det enkelt å få hunden til å ta medikamentet, enten det gis direkte i munnen eller via maten.

*Kan kjøpes på
apotek uten
resept*

Pakninger og priser,
fra apotek (pr. 1.3.88)
Tube á 10 g kr. 18,30,
10 tuber á 10 g kr. 144,70.
Tube á 24 g kr. 34,60, 5 tuber á 24 g kr. 156,00.

pfizer

Strandveien 4
1324 Lysaker
Tlf.: (02) 58 02 00

Dressur med elektrisk halsband

Landbruksdepartementet er kjent med at det i Helge Walberg's leserinnlegg i Fuglehunden nr. 2/89 er kommet fram uriktige opplysninger. Det sies at elektriske dressurmetoder er ulovlige og at Norges Jeger- og Fiskerforbund har fått forvalte et unntak fra dyrevernløvens forbud. Dette er ikke riktig.

Dyrevernløven har i § 11 nr. 4 et forbud mot å bruke dressurhalsbånd (av alle slag) utenom den tiden hunden er under aktiv dressur. Paragrafen er ikke spesielt til hinder for bruk av elektrisk halsbånd.

I følge lovens § 2 skal det «farast vel med dyr og takast omsyn til instinkt og naturleg trong hjå dyret så det ikkje kjem i fære for å lida i utrengsmål». Bruk av elektrisk dressurhalsbånd ved trening av hund kan være i strid med dyrevernløvens § 2, men er det ikke nødvendigvis. Bruk av slikt halsbånd er til uvurderlig nytte i arbeidet med å trene hunder i å la være å jage sau og harehunder å jage klauvilt, og det er ansett som nødvendig i dette arbeidet. Det må stilles meget strengt hva slags dressur halsbåndet skal brukes til. Vedkommende dressør må ha inngående kunnskaper om hund og dens atferd og reaksjoner.

Vi er kjent med at NJF driver kurs for dem som av forbundet skal autoriseres som brukere. Det settes strenge krav til deres kvalifikasjoner. Ved kursene legges det stor vekt på at enkelte raser ikke er egnet til å bruke elektrisk dressurhalsbånd på, og at halsbåndet bare skal brukes til å dressere hunder til ikke å jage sau og klauvilt. Dette er ikke lovfestet, men kun NJF's egne regler.

Landbruksdepartementet får fra tid til annen opplysninger om at elektrisk halsbånd brukes i vanlig jaktdressur. Dette ansees som svært uheldig. Det finnes mer egnede metoder til jakt-dressur. Elektrisk halsbånd er en for hard metode i den sammenheng. Etter Landbruksdepartementets oppfatning kan det derfor vanskelig forsvares i henhold til dyrevernløvens § 2 bruke elektrisk halsbånd i vanlig jaktdressur.

Vi vil derfor oppfordre hundeorganisasjonene og ansvarlige hundeeiere til å se til at slik dressur ikke forekommer. Dersom konkrete tilfeller blir kjent, bør om nødvendig dyrevernemnda eller distriktsveterinæren i kommunen få beskjed.

Vennlig hilsen

Borgny Flatlandsmo Reidun Heiene
Veterinærinspektør Konsulent

Dyrlegen informerer: Haleknekk hos hund

Hundeeiere er opptatt av problemet da det er lett synlig og forringer eksteriøret. Med bistand i forskningspublikasjon og personlig meddelelse fra stipendiat Terje Stigen ved Norges Veterinærhøgskole skal jeg forsøke å gi en kortfattet orientering om lidelsen.

Haleknekk kan skyldes enten en medfødt arvelig disponert misdannelse av virvler, eller det kan være ervervet som følge av traume (f.eks. skade i en bildør). Ut fra et avsmessig synspunkt er det kun den arvelig disponerte haleknekk som er av interesse, og som jeg derfor begrenser omtalen til.

Misdannede virvler kan forekomme i hele ryggsvøylen, i hals, bryst, lende, bekken og haleparti. Virvelmisdannelser gir sjelden kliniske symptomer. Ved røntgenologiske undersøkelser av

ryggsvøylen oppdages slike misdannelser derfor oftest tilfeldig.

Medfødt haleknekk grupperes i to aktuelle typer: hemivertebra og blokkvirvler.

— Ved hemivertebra opptrer haleknekk som følge av kileformet virvellegeme (Corpus).

— Ved blokkvirvler skyldes haleknekk en vinklet fusjon av nabovirvler. Den sistnevnte type er den vanligste.

Ved røntgenundersøkelse kan virvelmisdannelser skilles fra øvrige lidelser i virvelsvøylen. Typiske trekk ved nevnte misdannelser er:

- jevnt trabekulært (bjelkeaktig) mønster i corpus og virvelbue.
  - ingen periostal reaksjon.
  - ingen osteolyse eller osteosklerose.
  - ingen bløtvevshevelse.
- For at en hundeeier skal kunne

dokumentere at hans hund har en uskyldig ervervet haleknekk, vil det være nødvendig å ta røntgenbilde og få det tolket f.eks. ved Institutt for kirurgi ved Norges Veterinærhøgskole.

Haleknekk medfører sjelden lidelse for dyret. Hvor stor vekt en da skal legge på dette i avlsarbeidet er et vurderingsspørsmål. Fra et veterinært synspunkt burde en primært bekjempe sykdomsdisponerende hygningstrekk. Og ser en seg rundt i hundeverden er det mye å fremheve i så måte, inntrykte naser, utstående øyne, kommodebein, harløse og sogar mällose hunder, og hva med hunderaser hvor 70-75% har HD.

Ser en imidlertid på medfødt haleknekk som et uttrykk for en arvelig disposisjon for en virvelmisdannelse i ryggsvøylen, synes det helt klart at lidelsen er mer betenkelig. En misdannelse med vinkling f.eks. i lendevirvler kan bety instabilitet. Og en kan vel heller ikke se bort fra at i en slik knekk kan det oppstå trykk på nervebaner.

Konklusjonen bør derfor bli at en vanligvis bør avstå fra å avle på hunder med haleknekk.

Jens Engum

Våpen og hund over grensen

Det er slett ikke uoverkommelig å med seg jaktvåpenet og hunden over grensen til Sverige. Men erg for å ha papirene i orden, så slipper du ubehagelige overraskelser...

Skal du på jakt i Sverige er det viktig å ha formalitetene i orden før du passerer grensen. Før å ta våpen med seg over til nabolandet vårt, må du fylle ut skjema for midlertidig utførsel og gjeninnførsel hos tollmyndighetene på den nærmeste grensestasjon. Skal du ha ned våpen som er registreringspliktig i Norge, for eksempel til toppjakt på kogsfugl, må du foruten legitimasjon og dokumentasjon på jaktterreng, i tillegg framvise gyldig våpenlisens.

På den svenske grensestasjonen må

du fylle ut tilsvarende svensk skjema for våpenet/våpnene dine. Også dette er en formalitetssak som kan gjøres i løpet av noen få minutter.

For inn- og utførsel av hunder til Sverige er det innført en ny prosedyre som gjør grensepasseringen svært grei. Hvis du framviser en veterinærattest som ikke er eldre enn 6 uker, slipper du den obligatoriske karanteneniden. Vi gjør for sikkerhets skyld oppmerksom på at det for norske hundeeiere bare er inn og ut av Sverige denne prosedyren praktiseres.

Kjøtt ut av landet

Fra Landbruksdepartementet får vi opplyst at norske jegere på jakt i Sverige kan ta med seg inntil 30 kilo småviltkjøtt og 50 kg elgkjøtt tilbake til Norge.

Søknaden om innførsel av storviltkjøtt stiles til 1. landbrukskontoret ved Landbruksdepartementet, postboks 8007 Dep., 0030 Oslo 1. Søknaden skal inneholde kopi av grunneiers fellingsrett og bekreftelse på at du har lov å jakte på vedkommendes terreng. Du bør naturlig nok søke om full kvote. For småviltjakt trenger du ikke noen bekreftelse fra grunneier.

Hovedregelen er at man tollfritt har lov til å innføre kjøtt for 1200 kroner fra Sverige til Norge. Toll- og avgiftsdirktoratet har fastsatt verdien på elgkjøtt til 25 kroner kiloet. Det vil i praksis si at norske elgjegere har lov til å innføre 48 kilo elgkjøtt uten å betale toll.

For småviltjakt er det ikke satt noen tilsvarende pris på småviltkjøttet, og her vil markedsprisen være avgjørende for verdifastsettelsen. Hvis verdien på elg- eller småviltkjøttet overstiger 1200 kroner, vil det bli trukket moms fra den samlede kjøttverdien.

Irsksetter'n til nomekjøring

Etter oppfordring fra redaksjonen skal jeg skrive litt om min erfaring, og hvordan jeg trener og bygger opp mitt nomespann. For å starte helt fra begynnelsen så starter det før jeg kjøper hvalpen. Jeg setter ekstreiorret meget høyt, gemytt og jaktgeskapene er jo en selvfølge. Hvorfor eksteriorret betyr veldig mye for meg kommer jeg inn på senere. Jaktgeskapene skal også ligge i en trekkhund, fordi jeg bruker samme hundene i kjøring og til jakt (prøver). Det er derfor jeg velger hvalper etter hunder som har disse egenskapene.

Jaktgeskapene kan du se på jaktprøvene eller lese kritikker fra dem, en trekkhund er en hund som drar pulk/slede. De fleste synes deres egen hund er bra trekkhund, og den er sikkert bra til sitt bruk. For meg som bruker hundene til sprint og lengre løp der vi kjører 3-5 mil pr. dag, er det

viktig med hensiktsmessig eksterior. Ikke minst betyr dette mye på fjellture som er oppe i en 4-5 mil pr. dag i både dårlig vær og tungt føre. Vi slår ofte felt-leir når rypene skal ut på kveldsbeite, og da er det jakt og trening utover de sene kveldstimer. Slike turer kan gå over en fire fem dager, og det er på slike turer jeg merker forskjell på hunder med godt og dårlig ekstreior.

Ungkjøring av unghund

Unghundene mine får være hvalp, men i 15 månedersalderen, når grunnressuren er tilbakelagt, starter jeg med snørekjøring med ski, gjerne to unghunder side om side og den erfarne lederhunden foran. Jeg har flere unghunder med løse, og skifter slik at det blir intervalltrening og passer hele tiden på at det er moro.

Unghundene kjøres mye i snørekjø-

Nomekjøring med A.O. Østmo på sleden, og 5 irske settere i selen.

ring, dette for å se hvilket løpsett hunden har og hvor den skal gå i spannet når den tid kommer. «Stå» på kommando legger jeg inn fra første tur, og er konsekvent med det på hver treningstur så det sitter hos hver hund før de skal inn i spannet. Ekstra vekt legges på dette for å kunne få full kontroll på spannet senere. Unghunder som snørekjører har alltid drag-selen på under treningen, også på løstrening. Dette for å få markert forskjellen på treningsformene hundekjøring og jakt-trening. Når unghundene trener kjøring 4-5 dager i uka, legger jeg alltid inn en dag med søkstrening der drag-selen blir tatt av og jeg går rolig i terrenget slik at vi får med oss bredden i søket.

Valg av lederhund

Lederhunder vokser ikke på trær, en god lederhund er mye mer enn en

hund som går høyre/venstre. Av en god lederhund forlanger jeg at den holder høy fart, tar svingene på en effektiv måte, girer seg opp foran hver motbakke for å holde farten opp bakken og som holder kontakt med meg bak på sleden til hver tid. Mentalt sett må en god lederhund være sterk for å takle alle situasjonene.

Hunde-spannet settes sammen

Å finne plassen til hver enkelt hund i spannet gjøres etter å ha studert hundens løpesett under snørekjøring. Den psykiske delen er vel så viktig når en hund skal yte maks i et større hundespenn. Dette gjelder såvel unge hunder, som eldre hunder som jeg har tatt over som 2-3 åringar.

Etter at hver hund har fått sin plass i spannet, er det viktig å få unghundene slede-vant og alle samkjørt slik at spannet jobber i takt. Vi kjører slede 1-2 ganger i uka, snørekjører de andre dagene i uka med en hund og resten løper løse. Jeg kjører da med en og en hund i snørekjøring for å rette på de feilene den ene hunden har når vi kjører sammen i hundespennet.

Eksteriorret meget viktig

Jeg har hunder som er brukt like hardt i hundekjøring og jakt (prøver), de med dårlig eksterior får oftere sene og leddskader enn de med godt eksterior. Dette merkes spesielt godt når du kjører f.eks. med ett 6-spenn der 5 av hundene er godt bygd og en dårlig vinklet hund, — en slik hund får som regel problemer i høy fart over lengre distanser. Det gjør meg vondt å se en slik hund som elsker fart og intensitet, men som ikke får med kroppen sin. Det finnes også det motsatte problemet der hunder har en kropp som den beste jakt/trekkhund, men når det begynner å ta på klettene er det hodet som ikke vil mer. Begge disse eks. er noen tragiske individer.

Hvorfor irsksetter?

Ekviparsen «Nymark» som herjet som verst på resultatlistene på 60-70 tallet med sine kraftfulle irsksettere i hundespennet som på jakt-prøver, det er vel det som gjør at bikkjeflokken min består av ett dusin irsksetterer, og to korthår hunder.

Fjelløp i flere dager der vi konkurrerer mot naturklettene og klokka er de løp jeg trives best i, og da er irsksetter'n god å ha!

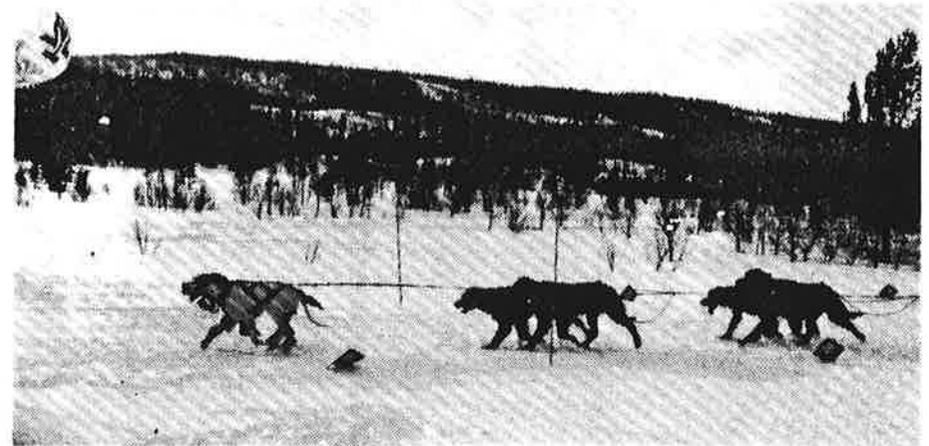
Jeg tror irsksetteren er hverken bedre eller dårligere enn andre raser, men uansett bruksområde, er det hvert enkelt individ og treningen som er det avgjørende.

For min egen del foretrekker jeg renrasede irsksetterer, som har både kraft og ekstreior etter dagens standard.

Arild Ove Østmo

PS!

Redaksjonene kan også nevne at Are-draget 1989, Sveriges hardeste hundeløp på 14-15 mil ble vunnet av Arild Ove Østmo's 6-spenn med fem irsksetterer og en pointer.

AKTIVITETER S.T.B.K

Søndag var dagen for den årlige lydighetsprøven. Datoen var 3/9.89. Dommer var Hans Martiniussen. Det var bare 16 påmeldte så dommeren fikk god tid til hver ekvipasje. Og det gjør dagen mer intresant for dem som er med og konkurrerer. I klasse 1 er det fint at det er god tid for det er mange som stiller for første gang.

Vi var stort sett heldig med veret, men det var spesielt en deltaker som fikk den verste skura. Det gikk bra alikevull. Slikt er noe en må regne med når en driver med en utendørs sport så som lydighet.

Vinnere i klasse en ble:

LHAXY'S CITA	FLAT COATED RETRIEVER	ELLEN CHRISTINE SKULLERUD
GJERVINDS LOBO	SHAFERHUND	LIV SOLBERG
PIZZICATO'S BLACK M. CHERRI	PUDDEL	HILDE BAKKEN

Vinnere i klasse 2 ble:

KAISER KASAN	ROTTWEILER	A. og R. OLSEN
CINDY	SHAFERHUND	SVEND E. SARHEIM
LADY	SHAFERHUND	SISSSEL AUSTAD

Og i klasse 3 ble følgende hunder og eiere på de tre første plassene:

RETIREE'S RAQUEL SPORTIF	GOLDEN RETRIEVER	A.M. og E. SLETHAUG
NSUCH. MARCITTO'S CARMEN	DOBERMANN	SIGNE KIRKEBØ
DOBERHILL BLACK IGOR	DOBERMANN	ROGER OVERVIK

Vi ønsker alle deltagerne, både de seirende og de som ikke kom opp denne gang, om hell videre i konkurranser.

Det var høyt nivå på de hundene som stilte til start. Alle hundene utenom en greide første premie. Og det er ikke ofte at så skjer. Det at det var ei katte som absolutt skulle vere med på prøven gjorde resultatet enda mer respektabelt. Gratulerer alle sammen.

BK-GO

Lørdag den 2/9.89 arrangerte STBK karakterlest. 10 hunder var påmeldt. Seks av 10 hunder besto prøven. Dommer var Hans Martiniussen og Johnny Johnsen. De kom fra Mo i Rana. Det virket som de trivdes bra med å domme karaktertesten. Det var et lett og trivelig miljø hele dagen. Og alt virket som det skulle, selv om spenningen var stor dagen i forveien om vi fikk tak i pistol som virket som den skulle.

De som greide testen er følgende:

PYRENEERHUND	AMATRISÉS PRINS VALIANT	HARALD OLSEN
PYRENEERHUND	AMATRISÉS ILYANE	HILDE AUNE
SHAFERHUND	ROTCOS KELLIE	MONICA HARRY
SHAFERHUND	SKYGGEBOAS DWANDO	ROLF MJØSUND
SHAFERHUND	KAISTOS ARO	LARS WOLD
SHAFERHUND	ROKESTRAS VINKA	TOR ARNE SUNDE

Vi STBK gratulerer de som greide testen, og håper at de andre møter opp til høsten igjen. Det kan være bare dagsformen eller lite miljøtrening som var årsak til at noe klikket. Var det skuddet som var årsaken går det ann å trene på en posetiv måte så hunden oppdager at det ikke er så skummelt alievell. Håper vi ser riktig mange selbygger til neste år.

BK-GO.

VALPESHOW 1989

Høstens valpeshow er vel gått av stabelen, men det ble mye om og men før vi kom så langt. Opprinnelig var det meningen at valpeshowet skulle gå sammen med lydighetsprøven. Men vi fikk greie på at det var flere show i og rundt Trondheim. Så vi ble enig om å utsette det 14 dager.

Etter hvert som vi nærmet oss ble vi mer og mer betenkt, for det var liten påmelding. Vi ble enig om å annonsere på nytt, og da kom det en del. Det viste seg at det var mange som ikke viste at det var valpeshow i Selbu denne helgen.

All i alt ble det nesten 60 valper. Vi skulle selvfølgelig ønske at det var flere, men det ble akkurat med hunder til Dommer Geir Nordahl Pedersen.

Det ble ganske mye å gjøre på enkelte av oss, for det er dessverre en del "gjennomtrekk" i utstillingskomiteen. Men heldigvis var vi ledig på dagtid, så vi fikk gjort en del da.

Valpeshowet gikk uten noen problemer. Og de fleste var mer eller mindre fornøyde. Vi håper på bedre deltagelse neste gang. I alle fall skal vi være flinkere med annonseringen neste gang, så folk vet at det er valpeshow.

NASJONAL UTSTILLING FEB. 1990

Siste helgen i februar går årets storarrangement av stabelen når det gjelder utstillingskomiteen.

Vi har fått med oss Vigdis som nytt medlem i komiteen, og det er vi takknemlig for.

Vi har det meste klart på pappiret, men det er selvfølgelig en masse praktisk arbeid som står igjen, som det ikke går an å få gjort enda.

Dommere er klare. Det ble en del problemer med å få tak i dem fordi vi var litt sent ute, men alt ordnet seg til det beste. Vi har tatt det til etterretning og planlagt utstillingen i 1991 allerede.

Er det noen som har lyst til hjelpe til med utstillingen så er vi takknemlig for henvendelser.

Vi håper på mange selbygger i "ringen". Det blir både valpeshow og voksenutstilling. Og husk at juniorklasse er fra 9 mnd. Påmelding er til Olga Mari Hammerfjeld tlf. 818719. Er det noen som har tenkt på at det går an sette opp gavepremie? Om det er noen som kan tenke seg det, så kontakt Olga Mari.

JULELOTTERI 1989.

Også i år har lotteriet gitt oss ei bra inntekt. De fleste har solgt ut loddbøkene, så medlemmene har virkelig stått på.

Brutto kr.18.590,-
Gevinster kr. 5.000,-
Netto kr.13.590,-

Vinnerne ble:

1.gev.	1/2 gris	lodd nr.222	Åse Trapnes, Selbu
2.gev.	1/4 gris	lodd nr.170	Frode Jensen, Selbu
3.gev.	1/4 gris	lodd nr. 94	Sverre Sonflå, Hegra
4.gev.	ass.kjøttvarer	lodd nr.271	Inga Gissestad, Selbu
5.gev.	ass.kjøttvarer	lodd nr.655	Hoset, Heimdøl
6.gev.	ass.kjøttvarer	lodd nr.715	Alf Wistveen, Stjørdal

Vi i styret vil takke både de som solgte lodd og de som kjøpte lodd.

Ingfrid.

Selbu Trekk- og Brukshundklubb

ønsker velkommen til

Utstilling/valpeshow 24.-25. februar 1990

SELBUHALLEN

Anmeldelsesfrist:

25. januar og anm. fristen er bindende

Anmeldelsesavgift:

Utstilling eksteriør 180,-. Kr. 90,- pr. 3. og

påfølgende hund med samme reg. eier.

Valpeshow kr.100,-.

Påm.avgift innbetales til bankgiro

nr. 4285 07 07701.

Anm.avg. som ikke er reg. innen 14 dager

for utstilling belastes med 50% tillegg.

Anmeldesavgift/anmeldelse sendes til

STBK. v/Olga Mari Hammerfjell, 7584 Selbustrand

Kontakttelefon:

07- 81 87 19.

Husk å føre på hvilken rase du har meldt på.

Det tas forbehold om dommerendring.

Husk gyldig vaksinasjonsattest.

Lørdag 24. februar:

Valpeshow alle raser. Dommere: Ivan Swedrup,

Geir Nordahl Pedersen, Marianne Frøstadius,

Fredrik Norgren.

Søndag 25. februar:

Gruppe A: Polarhunder, japansk spisshund, lapphund, norsk lundehund, welch corgi pembroke, welsh corgi cardigan: Geir N. Pedersen.

Chow chow, finsk lapphund, lapsk vallhund, norsk buhund, øvrige uten spes.klubb: Ivan Swedrup.

Gruppe D: Bouvier des Flandres, collie korth., collie langh., dobermann, riesenschnauzer: Marianne Frøstadius.

Boxer, rottweiler, schäferhund, øvrige uten spes.kl.: Fredrik Norgren.

Gruppe E: Alle raser: Ivan Swedrup.

Gruppe F: Irsk ulvehund: Ivan Swedrup.

Gruppe G: Bearded collie, engesk bulldog, leonberger, pyreneerhund, øvrige uten spes.kl.: Ivan Swedrup.

Grand danois, mellompinscher, mellomschnauzer, newfoundlandshund, rhodesian ridgeback, st. berhardshund, st. bernhardsh., korth., tib. terrier.: Marianne Frøstadius.

Gruppe H: Dvergpinscher, dvergschnauzer, Marianne Frøstadius.

Fransk bulldog: Ivan Swedrup.

Presentasjon RASE

PYRENEERHUND

Pyreneerhunden tilhører selskaps Hundgruppen. Det er en stor hund (70-80 cm), imponerende og sterk, men ikke uten en viss eleganse. Den er en herlig, stor hvit bamse.

Pyreneerhunden er også en meget sta hund, og det forventes ingen reaksjon "på flekken". Det er bare å vente på at han bestemmer seg for å høre eller. Alikevel klarer han med hårfin beregning å ta appellmerket. Han er våre andre hunder og katters beskytter. Det er en meget stødig herre, men han kan være full av liv, og da er det utendørs "livet" bør dukke opp. Ellers er han veldig glad i å bade, om det er vann i nærheten, kan man være sikker på å finne ham der. Han liker å gå lange fjellturer, og er en flott kløvhund.

Har man en pyreneer, så har man ikke problemer med å finne noe å gjøre. Den krever en del pelsstell. P.g.a. den tykke pelsen som bør børstes ganske ofte for å unngå at den fillte seg. For å ha en rolig sikker pyreneer (det er jo en vakt Hund) bør man trimme den en god del, da er det fint å bo nære utmark og fine skogsområder. Har man en tendens til å skjemme bort hunden er ikke pyreneer å anbefale, da den er sin egen styrke meget bevist. Den vil hele tiden prøve å ta styringen. Pyreneer er en uredde Hund, den går på uansett motstander.. Vaklinstinktet overvinnes frykten for motstanderen. Om den står alen, bør man ikke, om man er fremmed for hunden, gi etter for fristelsen til å klappe den.

STANDARD

Pyreneeren skal gi et rolig selvsikkert uttrykk. Kroppen skal være bredt, rett og muskuløs. Den skal ha et bredt, dypt bryst med temmelig dype flanker. Pelsen rett, rikelig, bløt og temmelig lang.

Farge

Fargen skal være hvit, med eller uten flekker i gratt, blekgullt brunt eller grevlingfarget på hodet, ører og balesøls. Noen flekket på kroppen er tillatt. Nesebrusk og øyekanter skal være sorte. Leverfargele eller rosa flekker i pigmentet er en stygg feil.

Hode
Skallen skal være hvelvet sett forfra og i en profil med en knapt synelig midtfure. Den skal ha et lite markert stopp. Sort nesebrusk og tørre overlepper, som ikke rekker nedenfor underkjeven. Forholdsvis små øyne, ovale øyeåpninger, sort øyelokksrand og mørkfarget iris. Ørene skal være temmelig små, trekantet og avrundet i spissen. De er ansatt i høyde med øynene og bæres hengende flatt inntil hodet.

Hale
Forholdsvis lang, bæres hengende sabelformet, kan løftes over overlinjen kraftig buet.

Poter og ben

Ovale, sluttede, noe hvelvede poter. Dobbeltsporer er obligatorisk. Middels skrånstilte skuldre, rette underarmer. Bakbena muskuløse, ikke utpreget vinklet. Kraftige hoser.

Størrelse

For tisper: 62-72 cm skulderhøyde

Hannhund: 70-80 cm skulderhøyde.

V
f
d
s
k
e
å
r
e
n
n
n
n
s
l
o
k

HISTORIK

Pyreneerhunden (Le grand chien de montagne) KOMMER FRA Frankrike. Den er en vokter av flokken, gården eller slottet. Pyreneeren er hverken mastiff eller greyhound, den er en Lupo-Molossoier. Den kommer fra en rekke store, hvite langhårete hyrdehunder som kommer fra Europas fjellområder. Disse raser som av utseende skiller seg svært lite fra hverandre, er foruten pyreneerhunden: Maremma fra Italia, Owczarek Podhalanski fra Polen og Slovensky cuvac fra Tsjekkoslovakia. Disse hundene er ikke et resultat av et motelynne, men felles arbeidsform. Dette fremkommer av den romerske historikeren Columella, der han i sitt verk "De re rustika" skriver; Gjeterne ønsker hvite vakthunder til sine flokker, for ellers kan de bli skadet i det at de blir forvekslet med ulv. Dette ble utgitt i det andre århundrede i vår tidsrekning.

Pyreneerhunden stammer fra Pyreneene, fjellkjeden som skiller Frankrike og Spania.

Enkelte mener at Pyreneeren stammer fra den tibetanske mastiffen og således har Asia som hjemland.

I den første skriftelige fortelling (1407) fortelles det at pyreneerhunden ble brukt som vakthund på slottet i Lourdes. Hvordan pyreneerhunden opprinnelig kom til Pyreneene vet man ikke. Robert Leighton foreslo at pyreneerhunden stammer fra den gamle sumeriske gjeterhundrasen ku-assa, og dens navn går igjen på vår tids kuvasz.

I våre dager er pyreneerhunden utbredt over det meste av verden. Sitat fra en gammel fransk standard.

" EN PYRENEERHUND VOKTER KUN OVER DEM DEN ELSKER OG DEN ELSKER KUN DEM DEN ER SATT TIL Å VOKTE OVER"

PY er en hund å bli glad i.

Mat for hund -

og eier.

Tømra Varehandel

Tlf. 81 99 19

7584 Selbustrand

VIVO

KOMMISSJONER FOR NORSK TIPPING A/S
KOMMISSJONER FOR DET NORSKE PENGELOTTERIET
MEDISINUTSALG
INNLEVERING AV LOTTO

FUGLEM VAREHANDEL

7580 SELBU - TELEFON 07/817360.

Moslet Grustak AS

Støpsand, Pussand, Veggrus, Fyllmasse
og Singel - leveres tilkjørt.
Graving og Dozerarbeid

Moslet Grustak AS
Telefon: 07-818263 Mobiltelefon: 090-85322
7597 Hyttbakken

Selbu Reklame

Hundedoping — nådeløs dyremishandling

— Det er blåøyd å tro at doping ikke forekommer i konkurranser hvor trekkhunder, jakthunder eller utstillingshunder deltar. Medikamentene som brukes er trolig både beroligende, stimulerende og smertestillende, sier veterinær Torbjørn Owren. Han karakteriserer bevisst hundedoping som nådeløs dyremishandling!

Av **KNUT BREVIK**

• Dessverre er det ennå ikke utarbeidet noe regelverk mot doping av hunder her i landet. Så langt har bare en eneste hundekjører hos oss blitt avslørt etter at hunden ble testet i en dopingkontroll under en konkurranse i utlandet. At ikke flere er tatt forteller oss dessverre ingen ting om utbredelsen av hundedoping, i og med at det overhodet ikke har

Det er et sykdomstegn når folk behandler dyrene sine som om de var investeringsobjekter, sier Torbjørn Owren. Foran ser vi et lite utvalg av de medikamentene som kan brukes for å gi hunden kunstige fordeler. (Foto: Knut B.)

vært utført dopingkontroller i hundekonkurranser her i landet, sier Torbjørn Owren. Som leder av en veterinærklinik har han fulgt nøye med utviklingen innen hundesporten de seinere år.

Villmarksliv nr. 11-1989

Penger viktigere enn hundens helse

— Det omsettes valper for rundt 150 millioner kroner i året i Norge. I tillegg kommer oppdretternes og kenneleneis omsetning av før som ligger på 500-600 millioner kroner. Det er faktisk så store penger å hente at man ikke skal se bort fra at enkelte hundeeiere kynisk doper hundene sine til bedre prestasjoner for å tilfredsstille sponsorer eller mulige kunder.

— *Hva med veterinærenes ansvar. Det er vel dere som skriver ut midlene?*

— Hvis vi får en telefon fra en hundeeier som sier at hunden hans har en forkalkning i skulderen og trenger et bestemt preparat som veterinær x har skrevet ut tidligere, da ser vi ingen grunn til å sette oss på bakbeina. Vi har ingen plikt til å få hunden ned på kontoret og undersøke den før vi skriver ut preparatet. Man skal ha en skikkelig forklaring før man får medikamenter utskrevet, og etter hvert opparbeider man seg som veterinær en god nese for hva som er useriøse henvendelser, forteller Owren.

— Doping i hundemiljøene er et fenomen som har vært kjent over lengre tid, men det er få som snakker om det. Det er også en «kjent hemmelighet» at enkelte trekkhundførere i ekstremt lange utholdhetstløp gir hundene amfeta-

min for at de skal tåle anstrengelsene. Dette er rett og slett dyremishandling, da hundenes smerteterskel heves, og dyrene yter mer enn det kroppen tåler. Det er ikke uvanlig at hunder som brukes mye i trekk får et voksende hjerte. Disse hundene må vanligvis pensjoneres tidlig, og får en redusert levetid. Hvis anstrengelsene ytterligere økes ved å doper ned hunden, er dette en kynisk spekulasjon i hundens yteevne, sier Owren. Han er ikke i tvil om at det er pengepremier og prestisje som er motivene bak hundedoping.

— En annen betenkelig praksis som har vokst fram, er å gi tispene testosteron for å hindre løpetid. Det kan selvfølgelig være en behagelig løsning for hundeeieren. Den beklagelige bieffekten er imidlertid at tispene vokser seg større, forteller Owren.

Kunnskapsløse hundeeiere

— *Tror du de hundeeierne som doper hundene sine er klar over bivirkningene og skaden som påføres hundene på lang sikt?*

— Problemet er at mange av de såkalte profesjonelle som driver med hundedoping overhodet ikke har kunnskaper om hva de driver med. Det er de reneste amatører som bruker hunden eller hun-

dene sine i noe jeg vil kalle for lotteri med medikamenter. Et annet viktig poeng er at doping på konkurransehunder slett ikke alltid har den ønskede effekt, fremholder Owren. Han ønsker seg et velutbygd kontrollapparat og klare retningslinjer som gjør det mulig å ta hundedoping ved roten før fenomenet får for godt feste.

— Doping av konkurransehunder er etter min mening dessverre bare et symptom på et altfor tydelig tegn i tiden, nemlig brutaliseringen og materialismen. For enkelte er en hund bare et investeringsobjekt som det er om å gjøre å få mest mulig fortjeneste ut av. Det er et sykdomstegn når dyr mishandles på det mest bestiale. Vi har fått inn hunder her på klinikken som har vært brukt som fotball i guttegjengene, en hund som bokstavelig ble hengt, og kattunger som kastes over resepsjonen i plastposer. Fenomenet hundedoping føyer seg inn i rekken av eksempler på dyremishandling som har vokst fram av den tiltagende «bruk og kast» mentaliteten. Slike groteske utslag av dyremishandling så vi mindre til før, hevder Owren. Han vet at han stiller seg som skytskive for mange hundeeiere, men håper at noen skal få opp øynene for den kyniske virkeligheten han mener råder i enkelte hundemiljøer.

Norsk Kennel Klub: Ikke noe problem — (ennå)

— Doping innen hundesport forekommer nok, men er neppe noe problem, sier Ole Arild Fosmo i Norsk Kennel Klub til Villmarksliv.

• Vi hører naturlig nok sporadiske rykter om at det forekommer doping i hundemiljøene, men jeg vil ikke karakterisere det som noe problem før vi virkelig får det bekreftet. De ryktene jeg har hørt er at enkelte hunderaser kanskje er noe mer utsatt for eventuell doping enn andre. Dette gjelder i første rekke tjenestehundrasene, forteller Fosmo. Han definerer doping som medisin som påvirker hundens temperament, natur eller atferd.

— Jeg vil imidlertid få understreke at jeg ikke helt føler at den samme virkelig-

heten med tanke på doping gjelder i like sterk grad for oss i Norsk Kennel Klub som for Norsk Hundekjørerforbund.

— Hvordan tror du norske hundeeiere vil reagere når det vil foreligge en liste over forbudte preparater, som kanskje vil forby blant annet preparater mot bilsyke for hunder?

— Det viktigste er selvfølgelig å lage slike bestemmelser i hundens interesse, men generelt tror jeg hundefolket vil reagere positivt til et regelverk for å få bukt med ulovlighetene med hundedoping, sier Ole Arild Fosmo.

Norges Hundekjørerforbund:

Regelverk fra og med neste sesong

— Fra og med neste sesong vil vi få et regelverk som gir oss noe konkret i anstrengelsene for å få bukt med doping i hundesportskretser, forteller daglig leder i Norsk Hundekjørerforbund, Elisabeth Seeberg.

• Mange forteller oss at vi har vært blåøyd som ikke har kunnet oppdage hundedoping tidligere, og tenker selvfølgelig på at hundekjørermiljøet er så lite og gjennomskiktig. Det som er tilfelle, er at vi inntil ganske nylig faktisk ikke ante

noe om doping av hunder, forteller Seeberg.

— Vi er glade for at vi fra og med neste sesong får et regelverk som gir oss noe konkret å arbeide ut fra. I dag finnes det faktisk ikke noe eget regelverk for doping blant hunder, og det vi enn så lenge gjør, er å forholde oss til det dopingreglementet som eksisterer for idrettsutøvere, sier Seeberg. Hun ønsker seg hundesporten ren for doping, og tillegger de stadig større pengepremiene en del av årsaken til det fremvoksende dopingproblemet.

(Foto: Turid Næss)

Villmarksliv nr. 11-1989

Det er doping

Det stilles store krav til hundene i våre dager. (Foto: Både)

• Doping er et omfattende begrep. Det favner stoffer som virker på hundens prestasjonsøve. Hensikten kan i enkelte tilfeller være å stimulere hunden til øket innsats. I andre tilfeller er det et ønske om å redusere hundens ytelse eller dempe dens gemytt.

Av TOR-ARNE BADE

Jaktprøver og jakt

Det er først og fremst på jaktprøver at bruken av dopingmidler er sannsynlig. Jaktprøvedeltagelse er kostbart og mye står på spill både prestisjemessig, avlsmessig og økonomisk. Doping som bygger opp muskulaturen vil gi økt arbeidskapasitet. Etter harde treningsøkter og mye grunnlagsinvestering kan enkelte hundeeiere bli fristet til å gi dopingmidler for å kamuflere skader. Smertelegninger og andre mekanismer som skal hindre hunden i å skade seg selv, eller i å gå ut over de fysiske begrensningene, kan fjernes med slike midler. Dette kan da i tillegg til doping også bli å betegne som stygg dyremisshandling.

Trekkhund- og dressurkonkurranser

Også andre former for konkurranser som setter krav til fysiske ferdigheter og utholdenhet blir berørt av dopingmulighetene på

samme måte som jaktprøvesporten. Dette gjelder spesielt trekkhundsporten, men også andre former for bruksprøver og dressurkonkurranser.

All prestasjonsmåling som har innflytelse på utvalget av avlsdyr er utsatt for dopingbruk. Eierens prestisje og økonomiske forhold er det grunnleggende. I den senere tiden har en i tillegg fått en ny pressfaktor som på sikt kan bli svært så dominerende. Denne kommer fra næringslivet. Produsenter av hundefôr og -utstyr som går inn i sponsoravtaler, vil ha valuta for pengene. Det siste på markedet er tilbud om pengepremier i større trekkhundkonkurranser. Presset blir større og fristelsen øker.

Utstillinger

En jaktthunds bedømmelse på utstilling er svært avgjørende for om akkurat denne hunden skal bli benyttet i avlen. En rekke detaljer på hunden blir bedømt under en utstilling. De fleste detaljene kan ikke påvirkes av dopingmidler. Men muskelbyggende midler kan brukes for å få et penerer dyr.

Hundens gemytt vurderes også i forbindelse med en utstilling. Dette er en svært viktig faktor i forbindelse med utvelgelse av avlsdyr. Dopingmidler kan brukes for å gjøre en sedat hund mere våken. Men kanskje mer vanlig — for å dempe eller berolige en aggressiv eller nervøs hund.

For å berolige hunder kan det være nok å bruke bilsyketabletter under påskudd av at hunden blir bilsyk. Dette er klar doping, og kan gi de ovenfor nevnte resultater.

- 1. Prestasjonsøkende doping (positiv doping)**
Hensikten er å øke hundens prestasjonsøve. Enkelte midler kan — på samme måte som hos styrkeløfter — øke hundens muskelmasse. Dette kan påvirke hundens eksterior med tanke på utstillinger, og hundens muskelkapasitet i forbindelse med jakt, jaktprøver og hundekjøringskonkurranser.
- 2. Prestasjonsnedsettende doping (negativ doping)**
Hensikten er å nedsette hundens prestasjonsøve. Dette kan være ønskelig for å kamuflere aggressivitet og nervøsitet hos hunden. En må heller ikke se bort fra muligheten for å sette eventuelle konkurrenter ut av spill.
- 3. Kamuflerende doping**
Doping kan nyttes for å kamuflere en skade eller skavank som hunden har. Dette kan være smertestillende stoffer, som kan kamuflere halthet eller siltasjeskader som følge av usettig bruk eller uheldig eksterior.

Dopingmidler

Jeg verken vil eller har forutsetninger for å bevege meg inn på veterinærens fagfelt. Men selv som legmann er det lett å gruppere de forskjellige dopingmidlene etter ønsket effekt.

1. Stimulerende midler (eks. Amfetamin)

Kan kvikke opp hunden og øke prestasjonsøven. En rekke midler er kjent og brukes daglig av en hel masse mennesker. Skal en være så naiv at en skyver fra seg muligheten for at tilsvarende stoffer brukes på hunder?

2. Beroligende midler

Om bruken av disse kan en si akkurat det samme som for ovenfor nevnte gruppe.

3. Smertestillende midler (eks. kortison)

En rekke stoffer er kjente og lett tilgjengelige.

4. Anabole steroider/hormoner

Her forskes det stadig ut nye stoffer for verdens toppidrettsutøvere. Det er kjent at det legges ned store ressurser for å fremskaffe stoffer som ikke kan avsløres av dopingkontroller.

I hundesporten har vi ikke engang dopingkontroller, så skruppeløse personer har fått fritt leide.

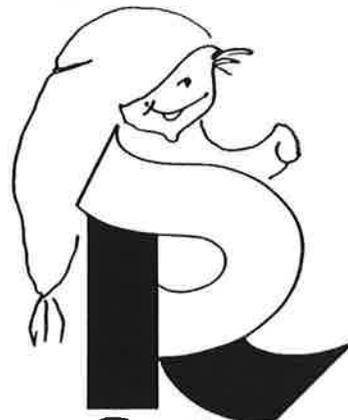
Bloddoping

Bloddoping for hunder er uaktuelt på grunn av det store tekniske apparatet som kreves. ●

GRAFISK DESIGN

Et Verktøy i Samfunnets Tjeneste

Firmamerker
Brevpapir
Annonser
Plakater
Brosjyrer
Kalligrafi

Selbu
Reklame

Telefon 07-817450
Postboks 58
7580 Selbu

info

HUNDREUTSTYR

Nomeseler i vannavstøtende nylon, med celleskum kr 110,-
(kr 100,- ved minst 10 stk), halsbånd (halvstrup) i samme stoff og
NB! med celleskum kr 35,-. Dessuten hundesokker, lange og varme
selskinnsvotter for kalde hundekjørerehender, markedets mest
suverene friluftsbukse, i svart geitskinn (varm, vindtett og vann-
avstøtende), Bjørkis hundestøder, alle modeller samt racingpulk
i byggesett, skrog i kevlar kun 1,7 kg, kapell og utstyrskasse.
Brukt: 2 komteseler str 30/35, 2 Gresshoppa kløver, 1 stor laste-
toboggan, 1 pulkbremse.

Dessuten - hva med en lavvo - hundefolkets nye helårsbolig - prøv
og bli frelst - alle modeller skaffes til fabrikkpris.

Andreas Reitan tlf 819706

info

ARSMØTE S.T.B.K.

Arsmøte vil finne sted i Framheim 19/1-90 kl.1900.

1. Valg av møteleder
2. Godkjenning av innkalling og dagsorden.
3. Arsberetning fra styret
4. Arsberetning fra komiteene.
5. Årets regnskap
6. Forslag til vedtak på årsmøtet
7. Valg av styre
8. Eventuelt

Arsmøtesaker og forslag til vedtak må være styret i
hende senest 22.des.1989.

Etter årsmøtet vil det bli coldtbord m.m. På grunn
av matbestilling, må vi ha påmelding innen mandag
8.jan.1990. Pris pr. pers. kr. 140,-

Vi håper at mange melder seg på, slik at vi kan ha
det like hyggelig som i fjord.

Påmelding til:

Ingfrid Viken	Tlf. 819105
Anne Mari Bårdsgård	Tlf. 818632
Berit Ofstad	Tlf. 817625

GOD ELGHUND FRA STOD:

Elghunden "Kanto" slo ut landets peneste hund, og ble kåret
som beste hanhund på Namsosutstillinga forrige helg.
"Kanto" er 20 måneder og eies av Asmund Stokke, Stod.
Han har ett jaktsertifikat, og 3. desember skal han til
Oslo for å delta i utstilling på Sjølyst.

Landets beste hund

Kjell Norum med NM-trofeet og Norges beste fuglehund, Skillevatnets Tinka.

Av Ronald Inndal

Forrige helg fikk Verdal en Norgesmester i all stillhet. Kjell Norum kom søndagen heim fra NM, Høyfjellspokalløpet for fuglehunder på Kongsvoll, med den enorme vandropokalen som blir tildelt landets beste hund med eier. Engelsksetteren Tinka har også ved tidligere høyfjellsprøver av forskjellig slag vist at hun tilhører den absolutte elite. Nå sikret hun og Kjell det gjeveste trofeet, etter at hun hadde overbevist alle dommerne om at hun var flinkest uansett rase.

Det har på forhånd skjedd utvelgelses, slik at det bare er landets beste hunder som møter til NM. Under konkurransen møttes rasene engelsk-, irsk- og gordon-settere, kort-håret og strihåret vorstcher samt breton. Startrekkefølgen for de forskjellige lag trekkes, men det blir aldri hunder fra samme rase i samme pulje.

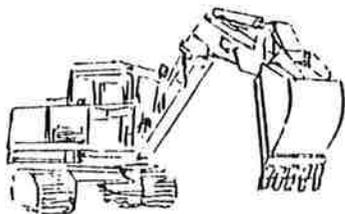
Ved bedømminga blir det gitt poeng for jaktlyst, effektivitet og stil, bruk av vind og

terreng, samarbeidsevne, vfinningsevne, fuglebehandling og apport. I alt dette viste at hun er Norges beste fuglehund.

Kjell Norum har tre fuglhunder til, og familiens bolig Melan i Verdal bærer sterke preg av hundeinteresser. Rundt alle vegger og i åskap er det sølv og krystglass med inngravete Staskniver og fine naturtegninger, malerier og annen kunst stammer også fra hundeoppdrettinteressen.

Norum har et uvanlig godt lag med hunder. De viser hengivenhet overfor sin herre som andre hundefolk kan i sunne ham. Mens vi sitter og prater, kommer hunde skiftesvis og legger hodet opp på brystet hans, der han sitter i lenestolen. — Det er et godt hundemiljø i Verdal. det betyr mye for interessen og den høye standarden. I Verdal er det så mange gode hunder at jeg er sikker på at vi skal greid å stille et eget verdalslandslaget, sier han.

Nydyrking - Drensgrøfting - Minering
utføres lagmessig

**RANDULF
ANDERSEN**

7580 SELBU · Tlf. 81 97 26

God Jul

Nå er det jul igjen, og siste 1989-nummeret av Neahund har kommet ut. Av flere grunner har det ikke blitt mer enn 3 blad dette året, noe vi i redaksjon beklager sterkt. Takk til våre annonsører for uunnværelig støtte. Takk også til leserne, særlig dere som har bidratt med stoff til Neahund. God jul og godt nyttår til alle!

red.

***POSITIVE
fritidstiltak
fortjener
støtte...***

Vi gjør det med glede....

**SELBU
SPAREBANK**